

Minkälaisista kansainvälisen politiikan tutkimusta tarvitaan?

Virkaanastujaisesitelmä 6.2.2008

TUOMAS FORSBERG

Kansainvälisen politiikan tutkimus – maailmanpolitiikka tai kansainväliset suhteet – on suhteellisen nuori, mutta vakiintunut ja kasvava tieteenala. Se on opiskelijoiden keskuudessa jatkuvasti lisännyt suosiotaan, ja vain harvat ja valitut pääsevät lukemaan sitä pääaineenaan. Globalisoituvassa ja kansainvälistyvässä maailmassa alan osaamisen kysyntä on päivittäistä niin politiikassa, hallintotehtävissä, tiedotusvälineissä, liike-elämässä, järjestöissä kuin useimpien aikaansa seuraavien kansalaisten pohdintoissa.

Yliopistomaailmaa kohtaava rakenteellinen muutos asettaa kuitenkin haasteita kaikille – myös kysytyille ja menestyneille – tieteenaloille. Kuinka paljon ja millaista kansainvälisen politiikan tutkimusta oikeasti tarvitaan? Onko kansainvälisen politiikan tutkimuksesta todellista hyötyä, vai pitävätkö kansainvälisen politiikan tutkijat yllä vain omaa akateemista piirileikkiään, jossa tutkijat tutkivat lähinnä toistensa tekstejä? Päätyvätkö tutkijat puhuviksi kasvoiksi televisioon tai esitelmöitsijöiksi puhumaan ajankohtaisista asioista ilman sanottavaa tutkimuksellista pohjaa?

Kansainvälisen politiikan tutkimuksen omakuvaa ei ole niin hyvä kuin mitä ulkoisen kysynnän ja siihen liittyvän arvostuksen valossa voisi olettaa. Monet kansainvälisen politiikan tutkijat ovat turhautuneita siihen, että alalla ei ole tapahtunut mitään merkittävää tieteellistä edistystä. Tieteenalan määrällisen kasvun ja globalisoitumisen seurauksena tutkimus on fragmentoitunut niin maantieteellisesti, temaattisesti kuin teoreettisestikin.

Yhtenä kritiikin muotona on esitetty, että maailmanpolitiikan viimeaikaiset murrokset kuten kylmän sodan päättyminen, syyskuun 11. päivän 2001 terrori-iskut Yhdysvalloissa ja sitä seurannut terrorismin vastainen sota tai vaikkapa Euroopan integraation käänneet ovat yleensä tulleet kansainvälisen politiikan tutkijoille yllätyksinä, eivätkä he aina ole osanneet arvioida niiden vaikutuksiakaan oikein. Vaikka hyödyllistä tietoa olisikin, sitä ei helposti pystytä tunnistamaan suuren tutkimusmassan joukosta, sillä aina löytyy kilpailevia väitteitä.

Oireellisena voidaan pitää sitäkin, että yleistä tietoisuutta kansainvälisen politiikan trendeistä muokkaavat paljon enemmän muut kuin tieteenalan arvostetut tutkijat. Samuelhuntingtonit, francisfukuyamat, robertkaganit ja noamchomskyt tunnetaan paremmin ja heidän väitteistään keskustellaan enemmän kuin vaikkapa tämän hetken ehkä akateemisesti vaikuttavimman tutkijan Alexander Wendtin maailmanvaltioajatuksesta. Akateemisen tutkimuksen suhde ulkopoliittiseen päätöksentekoon on jäänyt ohueksi. Kansainvälisen politiikan oppi-isänä tunnettu Hans Morgenthau, saksalainen emigrantti, oli toisen maailmansodan jälkeisinä vuosina aktiivisesti rakentamassa maailmanvallaksi kohonneen Yhdysvaltojen ulkopoliitiikkaa, mutta 1960-luvulla hän huomasi, ettei hänen neuvojaan enää kaivattu. Harva kansainvälisen politiikan tutkija pääsee näinä päivinä suoraan vaikuttamaan kansainvälisen politiikan merkittäviin ratkaisuihin, ja enemmistö ei taida siihen pyrkiäkään.

Hallinnossa tieteenalan kysyntää laskee se, että kansainvälisen politiikan tutkijat eivät useinkaan pysty tuottamaan uusia faktatietoja. Kansainvälisen politiikan tosiasiat ovat yleensä paremmin aktiivisten toimijoiden, kuten diplomaattien, toimittajien, tiedustelupalvelujen tai kansalaisjärjestöjen tiedossa. Tutkijat voivat toki koota näitä tosiasioita ja tuoda niitä julkisuuteen systemaattisessa muodossa. Vain harvalla kansainvälisen politiikan tutkijalla on kuitenkin pääsyä muilta suljetuille lähteille tai mahdollisuutta koota sellaista aineistoa, joka olisi itsessään uutta ja merkittävää.

Akateemiselta kannalta kansainvälisen politiikan tutkimuksen ongelmana voidaan pitää sitä, että muihin tieteenaloihin verrattuna tieteenala on enemmän perässätulija kuin edelläkävijä. Se seuraa usein muiden tieteenalojen trendejä viiveellä, mutta kritiikin mukaan se ei ole itse pystynyt luomaan muita tieteenaloja hyödyttävää syvempää tietoa.

Kritiikkiä voidaan jossain määrin pitää liioiteltuna tai epäoikeudenmukaisena itseruoskintana, sillä tieteellinen kehitys on luonnostaan hidasta ja kansainvälisten suhteiden monimutkainen todellisuus asettaa omat rajoitteensa sille, minkälaista tietoa voidaan ylipäättään odottaa saatavan aikaan. Esimerkiksi kyvyttömyys ennustaa syyskuun 2001 terrori-iskuja on ennemminkin tiedustelupalvelujen kuin kansainvälisen politiikan tutkimuksen ongelma. Lisäksi politiikan tutkimus on aina poliittista: yhteisiä arvolähtökohtia ja tulkintakehyksiä ei ehkä tulisikaan tavoitella, sillä pluralismi ja keskustelu itsessään on hyvä asia. Joidenkin mielestä ajatukset tieteellisestä edistyksestä tai kansainvälisen politiikan tutkimuksen ennustuskyvystä pitäisikin unohtaa. Mutta jos kansainvälisen suhteiden tutkimukselta ei odoteta kykyä hahmottaa maailmanpolitiikan tulevaisuutta tai selittää sen ilmiöitä ja käänteitä, jääkö sitten enää jäljelle muuta kuin ”mikä tahansa käy” –tyyppinen postmoderni kieli-peli tai lahkouskovaisten koulukuntien sisäinen keskustelu?

Kansainvälisen politiikan tutkimusta tieteenalana voidaan toki puolustaa muustakin näkökulmasta kuin siitä, mikä on tutkijoiden tuottaman tiedon merkitys suoraan ulkopoliittista päätöksentekoa varten. Ensinnäkin tutkijoiden rooli voidaan nähdä yhteiskunnan kriittisenä omatuntona tai ylipäättään

omasta auktoriteettiasemastaan kansainvälisiä asioita koskevaan keskusteluun osallistuvina näennäisesti neutraaleina toimijoina. Tutkijoita ja tutkimusta tarvitaan kyseenalaistamaan tai vahvistamaan vallitsevaa tietoa, ei tuottamaan uutta ja oikeata tietoa. Tutkijat voivat samastaa itsensä jopa narrin rooliin, jotka voivat keskustelun vauhdittamiseksi yhtä hyvin esittää hulluja ideoita kuin harjittuja mielipiteitä.

Toinen tehtävä, joka kansainvälisen politiikan tutkijoilla on, on kouluttaminen. Kansainvälisen politiikan tutkimuksen merkitys ei siten ole niinkään tiedon tuottamisessa kuin tietävien ihmisten tuottamisessa. Itsensä syrjäytyeksi kokeneen Morgenthau ongelma johtui osin siitä, että kun nuorempi sukupolvi oli jo saanut alan koulutuksen, se ei enää nähnyt tarvetta konsultoida oppi-isäänsä. Tästä näkökulmasta tutkimuksen tarkoitus on kriittisen ajattelun kehittäminen ylipäänsä ja akateemisen perinteen ja hierarkioiden uusintaminen sen omia tarpeita ajatellen, eikä niinkään päätöksentekoa tai kansalaisia suoraan hyödyttävää tietoa.

Kolmanneksi kansainvälisen politiikan tutkijat voivat vaikuttaa politiikkaan myös luomalla uusia käsitteitä, jotka muuttavat ajattelutapojamme. Tällaisia ovat mm. pehmeä valta, jolla tarkoitetaan valtioiden kulttuurista vetovoimaa vallan välineenä sekä turvallistaminen, jolla tarkoitetaan asioiden nostamista politiikan asialistalla nimeämällä ne turvallisuuskysymyksiksi.

Kansainvälisen politiikan tutkimuksen merkitystä ei kuitenkaan voi palauttaa sen rooliin yhteiskunnallisessa keskustelussa, koulutuksessa tai käsitteiden tuottamisessa. Ilman kykyä tuottaa tietoa kaikki nämä tehtävät jäävät väistämättä on-toiksi, vaikka niillä tiettyyn rajaan asti onkin oma tärkeä paikkansa. Omaa oksaamme sahaamme myös, jos väitämme, ettei tutkimuksella tuotetulla tiedolla voitaisi parantaa ulkopoliittista päätöksentekoa tai että tiedeyhteisöllä ei olisi mitään kantaa poliittisiin kysymyksiin. Tässä suhteessa huomionarvoista on ehkä se, että sisäisestä hajanaisuudestaan ja poliittisesta moniarvoisuudestaan huolimatta juuri kukaan tiedeyhteisön arvostama kansainvälisen politiikan tutkija ei tukenut vuoden 2003 Irakin sotaa. Aivan kaikista asioista kansainvälisen politiikan tiedeyhteisössä ei siis vallitse mielipiteiden sekamelska, vaikka käytän-

töön suuntautuneiden tutkijoiden kesken näkemykset olisivatkin kiisteltäviä. Akateeminen konsensus ei kuitenkaan vielä sinänsä todista sitä, että asian suhteen oltaisiin oikeassa, vaan myöhemmän tiedon valossa jaetutkin näkemykset voivat osoittautua vääriksi.

Vaikka kansainvälisen politiikan tutkimus on aina väistämättä myös poliittista, sen suhdetta käytäntöön ei voida pitää vain eettisenä pohdintana siitä, mikä on oikein tai väärin. Poliittiset valinnat eivät nimittäin koske vain arvovalintoja vaan kysymys on päätösten vaikuttavuudesta ja niiden seurauksista. Poliitikoilla on usein samanlaiset tavoitteet, kuten rauha, turvallisuus tai hyvinvointi, mutta heidän näkemyksensä eroavat siinä, miten näihin tavoitteisiin päästään. Yhtäältä politiikan tutkijat voivat selvittää, mitä näillä käsitteillä tarkoitetaan tai tuoda esiin sen, että keinojen valinnassa on oma eettinen ulottuvuutensa, mutta kysymys on myös siitä, tuottavatko valitut keinot niitä tavoitteita, joihin niillä pyritään. Tällaisia arvostelmia varten tarvitsemme tietoa maailmasta ja siinä vaikuttavista mekanismeista.

Minkälaista tietoa kansainvälisen politiikan tutkimus sitten on pystynyt tuottamaan? Tieteenala lähti liikkeelle sodan ongelmasta ensimmäisen maailmansodan jälkeen, sillä päätöksentekijät kaipasivat selityksiä sille, miksi niin pitkä ja tuhoisa sota oli päättänyt suhteellisen pitkän eurooppalaisen rauhan kauden. Päätöksentekijät olivat korkeintaan varautuneet lyhyeen aseelliseen yhteenottoon eivätkä voineet ymmärtää omien päätöstensä vaikutuksia. He toivoivat, että sodan syitä koskevan tutkimuksella tuotetun tiedon avulla voitaisiin estää vastaavan katastrofin syntyminen.

Yhdeksänkymmentä vuotta myöhemmin tietomme sotien syistä ja rauhan edellytyksistä ovat lisääntyneet, mutta mihinkään suureen yhteisymmärrykseen ei ole päästy kuin siltä osin, että sotien syyt ovat moninaisia. Sotia käyvät niin miehet kuin naiset, niin demokraattiset kuin autoritääriset tai niin suuret kuin pienetkin valtiot ja sotia esiintyy erilaisissa kansainvälisissä järjestelmissä. Pitkään näytti siltä, ettei mitään lainalaisuutta sotien syistä ole olemassakaan, sillä 1960-luvun suuret projektit eivät sellaisia kyenneet löytämään. 1980-luvun loppupuolella tutkimus pystyi kuitenkin esittämään jotain sellaista, joka näytti ensim-

mäiseltä ei itsestään selvältä lainalaisuudelta: nimittäin, että demokraattiset valtiot eivät sodi keskenään. Ne voivat siis kyllä sotia ja usein aloittavatkin sotia, mutta eivät toisia demokratioita vastaan.

Demokratioiden välinen rauha ei tietenkään ollut kattava selitys sotien syistä, mutta sillä näytti olevan selvää käytännöllistä sovellusarvoa ja empiirisesti se oli niin vahvalla pohjalla, ettei sitä voitu helposti kyseenalaistaa. Toki voitiin väittää, että löydetty lainalaisuus oli siinä mielessä vaillinaisen, että demokraattisia valtioita on maailmanhistoriassa ollut historiallisesti vasta vain kovin vähän aikaa ja että useimmat niistä ovat olleet länsimaita, jotka olivat liitossa joko Natsi-Saksaa tai Neuvostoliittoa vastaan. Myös demokratian määrittelyminen on jossain määrin hankalaa, sillä demokratioiden vastustajat helposti leimataan epädemokraattisiksi. Lisäksi demokraattisen rauhan teoriasta on tullut itsessään uusi ongelma, kun siihen uskovat poliitikot ovat alkaneet levittää demokratiaa aseellisesti rauhan nimissä – ja usein laihoihin tuloksiin.

Demokraattisen rauhan teoria on kuitenkin varsin poikkeuksellinen kansainvälisen politiikan tutkimuksessa sen vahvan empiirisen säännönmukaisuuden vuoksi. Lainalaisuuksien tai vahvojen säännönmukaisuuksien löytäminen kansainvälisestä politiikasta ei voikaan toimia tieteenalan saavutusten mittarina, koska lainalaisuuksien olemassaolo tai niiden olemattomuus riippuu tutkimuskohteesta. Kansainvälinen politiikka on ilmiökenttänä paitsi historiallinen ja sosiaalinen myös äärimmäisen monimutkainen. Koska niin monet tekijät vaikuttavat kansainvälisen politiikan muodostumiseen, ei ole uskottava olettaa, että tällainen todellisuus sisältäisi monia vahvoja säännönmukaisuuksia. Sen sijaan aikaan ja paikkaan sidottuja heikkoja säännönmukaisuuksia siitä kyllä voidaan erottaa.

Tieteenalan kyvykkyyttä voidaankin arvioida paremmin sen mukaan, pystyykö se löytämään uskottavia selityksiä sen keskeisille ilmiöille tai heikoille säännönmukaisuuksille kuin sen mukaan, kuinka paljon säännönmukaisuuksia löydetään. Demokraattisen rauhan osalta on esimerkiksi voitu osoittaa, ettei demokraattinen rauha riipu niinkään objektiivisista tekijöistä, jotka liittyvät siihen, mi-

ten demokratia säätelee ulkopoliittisia valintoja vaan siihen, miten demokratiat luottavat toistensa kykyyn ratkaista keskinäiset kiistansa rauhanomaisesti.

Kansainvälisen politiikan historiallisesta ja sosiaalisesta monimutkaisuudesta seuraa, että sitä koskevan tutkimuksen on oltava perustaltaan monitieteinen. Ei ole olemassa sellaista kansainvälisen politiikan tutkimuksen ydintä, mikä ei olisi jollakin tavoin tekemisissä muiden tieteenalojen keskeisten kysymysten kanssa. Itse asiassa kaikki kansainvälisen politiikan tutkimuksen tällä hetkellä vahvimmat suuntaukset, ulkopoliittikan tutkimus, rauhan- ja konfliktintutkimus sekä kansainvälinen poliittinen talous ymmärtävät itsensä monitieteisinä. Lainalaisuuksien puuttuminen ja monitieteisen tutkimuksen perinne on siis tärkeä syy siihen, miksi kansainvälisen politiikan tutkimus seuraa muita tieteenaloja. Se selittää myös sitä, miksi muiden alojen tutkijoiden on ollut vaikea hyödyntää kansainvälisen politiikan tutkimustuloksia omista tutkimuksissaan – sen lisäksi, että muiden tieteenalojen edustajat eivät aina ole osanneetkaan etsiä uusia näkemyksiä alan tutkimuksista vaan ovat usein pitäytyneet stereotyyppisissä näkemyksissä kansainvälisestä politiikasta puhtaan voimapolitiikan kenttänä.

Kansainvälisen politiikan tutkimuksesta puuttuu tällä hetkellä sellainen suuri teoria, joka yhdistäisi koko tieteenalaa ja siinä käytäviä keskusteluja. Yksioikoisen voimapolitiittisen realismin valtakausi kansainvälisen politiikan tutkimuksessa on ohi, jos sellaista tarkemmin katsottuna koskaan on ollutkaan. Suuren kansainvälisen politiikan teorian kehittämässä on menty eteenpäin kohti konstruktivistista maailmankuvaa, mikä on tuonut kansainvälisen politiikan tutkimuksen lähemmäksi sosiologiaa, psykologiaa ja humanistisia oppiaineita vastapainoksi 1960-luvun luonnontieteelliselle ihanteelle tai alkuaikeiden historiasta, filosofiasta ja oikeustieteestä ammentaville painotuksille, mutta tämä on vain lisännyt tieteenalan sisäistä pluralismia.

Parhaimmillaankaan suuret teoriat eivät kuitenkaan selitä kuin joitakin ”isoja asioita” kansainvälisestä politiikasta eikä niiden avulla päästä kovin pitkälle. Siksi kansainvälistä politiikkaa on pyrittävä hahmottamaan myös siinä vaikuttavien pienem-

pien mekanismien kautta ja teoretisoimaan niitä niin sanottujen keskitason teorioiden avulla. Tämä tuo kansainvälisen politiikan väistämättä lähelle muista yhteiskunta- ja ihmistieteistä.

Kansainvälisessä politiikassa vaikuttavat mekanismit eivät ole lähtökohdiltaan mitenkään ainutlaatuisia, sillä samankaltaisia sosiaalisia tilanteita on helposti löydettävissä erilaisista arkielämästä tutuista yhteyksistä. Kansainvälisen politiikan päätöksentekijät ovat ihmisiä siinä missä tavalliset kansalaisetkin eikä heidän toimintansa poikkea perustaltaan monista arkisista valinnoista. Mutta mahdollisia mekanismeja on monia, ne ovat tulkinnoista riippuvaisia ja myös eri suuntaan vaikuttavia, joten on vaikea tietää, mitkä mekanismit kulloinkin ovat aktiivisia ja miten ne liittyvät toisiinsa. Voidaan esimerkiksi väittää, että valtiot perääntyvät kansainvälisissä kiistoissa sotilaallisen uhan alla, jos ne ovat aikaisemminkin tehneet niin tai päinvastaisesti, että ne kunninsa vuoksi nimenomaan eivät peräydy, jos ne aikaisemmin ovat peräytyneet. Kumpikin mekanismi on täysin luonnollinen ja mahdollinen.

Kansainvälisten toimijoiden moninaisuus, kulttuuristen tulkintamahdollisuuksien kirjo, suhteiden monimutkaisuus, mekanismien liittyminen toisiinsa, vaikeudet päästä suoraan tutkimaan päätöksentekijöiden ajatusmaailmaa sekä toiminnan tiedostamattomat motiivit ja tarkoittamattomat seuraukset tekevät kansainvälisen politiikan selittämisestä erityisen haastavan. Täydellisiin selityksiin tuskin pääsemme koskaan, koska kansainvälisillä ilmiöillä on aina monta selitystä. Kulloinkin mielekkäimmän selityksen etsiminen taas riippuu kysymyksenasettelusta ja olemassa olevasta tiedosta. Ajatus selitysten kontrastiivisuudesta eli siitä, että selitämme kulloinkin relevanttia aspektia samasta ilmiöstä – emme koko ilmiötä – auttaa ymmärtämään, miksi eri selitykset voivat samaan aikaan sekä kilpailla toistensa kanssa että täydentää toisiaan. Kansainvälisen politiikan tutkijoilla on siis vallitsevaan tietoon suhteutettava kaksoisrooli: välillä on monimutkaistettava yksinkertaista, kun taas toisinaan on yksinkertaistettava monimutkaista.

Kansainvälisen politiikan tutkimus on ollut ehkä tärkeämmässä roolissa kyseenalaistaessaan joitakin yleisesti hyväksytyjä säännönmukaisia. Esimerkkinä voidaan mainita vaikkapa valtatasaa-

painoteoria, joka sitkeästi elää jonkinlaisena yleis-
totuutena kansainvälisistä suhteista, vaikka on tut-
kimuksessa moneen kertaan ammuttu alas. Toinen
esimerkki voisi olla sivilisaatioiden välinen kon-
flikti, joka on myöskin tutkimuksessa osoitettu
moneen kertaan puutteelliseksi, vääristyneeksi ja
jopa vaaralliseksi kuvaksi kansainvälisten suhteiden
nykytilasta tai trendeistä.

Kansainvälisen politiikan tutkimuksen kehityk-
sen esteenä ei siis ole se, että lainalaisuudet tai
vahvat ei-triviaalit säännönmukaisuudet puuttuvat.
Käytäntöön sovellettavan tiedon kannalta ne eivät
ole edes tarpeen. Kansainvälisessä politiikassa
keskeisten toimijoiden määrä on suhteellisen vä-
häinen ja tiedämme keistä on kyse. Kansainvälisen
politiikan tutkimus ei juuri hyödy tutkimuksesta,
joka koskee anonyymejä valtioita. Useat mielek-
kääät säännönmukaisuudet perustuvat pikemminkin
tietoon tarkasteltavina olevista toimijoista kuin sam-
mankaltaisista toimijoista yleensä.

Ulkopoliittisen päätöksenteon kannalta aluetut-
kimus onkin osoittautunut usein kansainvälisen
politiikan abstrakteja teorioita tarpeellisemmaksi
tiedoksi. Aluetutkimus ei kuitenkaan toimi ilman
käsitteellistä ja teoreettista tukiverkkoa ja siksi
kansainvälisen politiikan teoreettinen tutkimus on
olennainen osatekijä myös aluetutkimuksessa.

Suomessa kansainvälisen politiikan tutkimus sai
pysyvämmän yliopistollisen jalansijan vasta
1960-luvulla – ensimmäisenä Tampereella 1966.
Oppiaine on laajentunut, ja sitä opetetaan nykyään
viidessä yliopistossa kahdeksan pysyvän profes-
suurin voimin. Määrä ei ole kovin suuri ja vain
Tampereella ja Lapin yliopistossa kansainvälistä
politiikkaa tai kansainvälisiä suhteita opetetaan
omana itsenäisenä oppiaineenaan.

Kansainvälisen politiikan tutkimus on Suomes-
sa seurannut kansainvälisiä – toisen maailmanso-
dan jälkeen amerikkalaisia ja nykyään enemmän
eurooppalaisia ennemmin kuin amerikkalaisia
– trendejä paitsi teorioiden myös sisällön painopis-
teiden osalta. Suomalaisen tutkimuksen ominais-
piirteet ovat paljolti perua asemastamme Pohjois-
maana ja pienenä valtiona. On ymmärrettävää, että

iso osa kansainvälisen politiikan tutkimuksesta on
keskittynyt lähiympäristömme teemoihin, vaikka
suoranainen Suomen ulkopoliittikkaa koskeva tut-
kimus onkin viime vuosien aikana ollut varsin vä-
häistä. Suomessa tehtävä tutkimus heijastaa
maamme roolia Euroopan unionin jäsenenä, Venä-
jän naapurina sekä globaalina rauhantekijänä ja
innovaattorina. Kaikissa näissä suhteissa suoma-
lainen tutkimus – mukaan lukien Tampereella teh-
tävä tutkimus – on profiloitunut tai voi profiloitua
myös kansainvälisesti.

Suomessa ei tällä hetkellä ole mitään voima-
kasta vallitsevaa teoreettista koulukuntaa, mikäli
jotakin hyvin laaja-alaista konstruktivismia ei pidetä
sellaisena. Tässä suhteessa Suomi ei eroa
Pohjoismaista tai monista muistakaan Euroopan
maista. Maailman paremman ymmärtämisen kan-
nalta tieteenalan pluralismi on hyvä asia, mikäli
pluralismi ei johda eristäytymiseen ja kykenemät-
tömyyteen tai haluttomuuteen käydä keskustelua.
Etenkin opetustavoitteiden kannalta tieteenalan
pluralistisen kentän tunteminen on tärkeämpää
kuin yhteen koulukuntaan omistautuminen. Vah-
vaa omaehtoista teoreettista koulukuntaa ei Suo-
meen saada aikaan keinotekoisesti, vaan sellainen
vaatisi teoreettisten suunnannäyttäjien lisäksi
merkittävästi suurempaa panostusta resursseihin,
jotta yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa voitaisiin
keskittyä pitkäjänteiseen tutkimustyöhön. Suuria
tutkimusryhmiä ei kansainvälisen politiikan tutki-
muksessa välttämättä tarvita, sillä alan tutkimus ei
sinänsä vaadi mittavia henkilö- tai aineellisia res-
ursseja vaan yksittäisetkin tutkijat voivat luoda
näkyvän kansainvälisen profiilin. Paljon nykyisiä
laitoksia vahvempia yksiköitä sen sijaan tarvittai-
siin, mikäli kansainvälisen politiikan tutkimus
Suomessa haluttaisiin nostaa globaaleille tai ainaki-
n eurooppalaisille koulutusmarkkinoille. Pie-
nemmat yksiköt voivat olla myös kouluttajina
merkittäviä, mutta se edellyttää tiivistä yhteistyötä
muiden yhteiskuntatieteiden ja monien muiden
lähitieteiden kanssa, mikä joka tapauksessa on
kansainvälisen politiikan tutkimuksen elinvoimai-
suuden elinehto.